

زنان اسوه (۱۲)

شهرزادو
علیه السلام

همسر گرامی امام حسین علیه السلام

ناهید طیبی

سرشناسه: طیبی، ناهید، ۱۳۴۲ -

عنوان و نام پدیدآور: شهریانو (همسر گرامی امام حسین علیه السلام) / ناهید طیبی.

مشخصات نشر: تهران: مشعر، ۱۳۸۹.

مشخصات ظاهری: ۶۰ ص.

فروست: زنان اسوه: ۱۴.

شابک: ۱-۲۶۹-۵۴۰-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا.

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: بی بی شهریانو

رده‌بندی کنگره: ۱۳۸۹ ب ۹ ط ۹ ب ۵۲/۲ BP

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۹۷۹

شماره کتابشناسی ملی: ۲۱۰۹۹۸۸

شهریانو علیه السلام

تالیف:	ناهید طیبی
تدوین:	مرکز تحقیقات حج
ناشر:	مؤسسه فرهنگی هنری مشعر
چاپ و صحافی:	چاپخانه مشعر
نوبت چاپ:	۱ - تابستان ۱۳۹۰
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
بها:	۵۰۰ تومان

شابک: ۱-۲۶۹-۵۴۰-۹۶۴-۹۷۸ ISBN: 978-964-540-269-1

مراکز پخش و فروشگاه‌های مشعر:

تهران: تلفن: ۰۲۱-۶۴۵۱۲۰۰۳ / قم: تلفن: ۰۲۵۱-۷۸۳۸۴۰۰

فهرست

۷	دیباچه
۹	مقدمه
۱۱	شخصیت شهربانو
۱۹	زمان ورود به مدینه
۲۱	نتیجه بررسی روایت‌های مربوط به شهربانو
۲۵	تاریخ تولد شهربانو
۲۷	ملیت مادر امام سجاد علیه السلام
۲۹	انسابی مادر امام سجاد علیه السلام
۳۳	درگذشت شهربانو و مزار وی
۳۷	پژوهشی درباره بی بی شهربانو
۴۸	لوح موجود در بی بی شهربانو
۵۵	نتیجه گیری
۵۷	کتابنامه

دیباچه

سعادت واقعی انسان و شرط پویایی جوامع بشری در سایه شناخت و کارآمد کردن سیره اولیای الهی است. پر آشکار است که سیره اولیای الهی به ویژه اهل بیت خاندان وحی علیهم السلام به عنوان متقن ترین آموزه های تربیتی و اساسی ترین مؤلفه در فرهنگ اسلامی است. شناخت واقعیت های زندگی آنان و بهره گیری از روش و منش و رفتار و گفتارشان می تواند زمینه های تعالی و سعادت واقعی انسان را فراهم سازد، از این رو پژوهش در آثار اولیای الهی به ویژه جست و جو در احوال خاندان پاک نبوت که در دامان پر مهر آنان کامل ترین انسان ها پرورش یافته اند به منظور الگوگیری از آنان ضرورت انکارناپذیر مراکز پژوهشی است.

گروه تاریخ و سیره مرکز تحقیقات حج در راستای

ایفای رسالت خود برای ترویج فرهنگ اصیل
 اهل بیت علیهم السلام دست به انتشار شرح حال عده‌ای از
 مردان و زنان انسان‌ساز زده است که از جمله آنان
 شرح حال بانوی گرامی اسلام، شهربانو، مادر گرامی
 سید ساجدین علی بن الحسین علیه السلام است. امید است که
 این نوشته مورد قبول آن بانوی بزرگوار قرار گیرد.
 در پایان مرکز تحقیقات حج بر خود لازم می‌داند
 که از تلاش پژوهشگر محترم خانم ناهید طیبی و همه
 کسانی که در به ثمر رسیدن این اثر تلاش نموده‌اند،
 سپاسگزاری نماید.

انه ولی التوفیق

مرکز تحقیقات حج

گروه تاریخ و سیره

مقدمه

همواره در گذر تاریخ، شخصیت‌هایی برجسته و بزرگوار زیسته‌اند که بررسی و مطالعه زندگی، منش و روش آنان، ما را به سرچشمه راستی و درستی رهنمون می‌سازد. زندگی این انسان‌های ره‌یافته و الگو را می‌توان از جنبه‌های گوناگون بررسی و آنها را در مقام الگوهای برتر، به جامعه امروز معرفی کرد. بانوان بزرگ و باکرامت، از جمله این شخصیت‌ها هستند که زندگی آنان را از دو جنبه می‌توان بررسی کرد:

الف) قابل بودن و ارزش شخصی و شخصیتی خود آنها؛

ب) قابلیت مادری و تربیت فرزندان بزرگ و تاریخ‌ساز.

در میان بانوان برجسته تاریخ، مادران ائمه علیهم‌السلام جایگاهی ویژه داشته‌اند. از این رو، بررسی شخصیت و جایگاه آنها اهمیتی فراوان دارد؛ زیرا وجود آنان

چنان ارزشمند بوده است که قابلیت پرورش فرزندانی چون ائمه علیهم السلام را داشته‌اند.

هفت تن از مادران امامان معصوم علیهم السلام کنیز بوده‌اند و در اصطلاح فقه اسلامی، «أم ولد» خوانده می‌شدند. بدیهی است کنیز بودن، خدشه‌ای به شخصیت این بزرگواران وارد نمی‌سازد؛ زیرا اگر قابلیت و توانمندی پذیرش چنین مقام والایی را نداشتند، هرگز به عنوان مادر امام برگزیده نمی‌شدند. پنج نفر دیگر، از بانوان شناخته شده در میان مردم حجاز بوده‌اند.

در میان مادران ائمه علیهم السلام، دو بانوی بزرگوار، مادر امام سجاد علیه السلام و مادر حضرت مهدی علیه السلام همواره مورد بحث محققان و اهل قلم بوده‌اند. برخی اصل وجود آنها را نفی و گروهی دیگر از پژوهشگران، شخصیت والای آنان را اثبات کرده‌اند.

مادر امام سجاد علیه السلام پس از تولد آن حضرت، از دنیا رفت. از این رو، گزارشی درباره ویژگی‌های اخلاقی و اجتماعی وی در دست نیست. بر این اساس، مهم‌ترین بحث درباره این بانو، بحث اثبات وجود وی در تاریخ صدر اسلام است. نویسندگان این نوشتار، نخست، به اثبات وجود شهربانو و سپس بررسی شخصیت او می‌پردازد.